

ЗАПОВЕД

№ РД – 09 – 21

гр. Сандански, 27.09.2023 г.

На основание **чл.259** от ЗПУО, **чл.31, ал.1, т.6** от Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, във връзка с **Решение № 45/07.09.2023 г.** от Протокол № 13/07.09.2023 г. на заседание на Педагогическия съвет и както и **Протокол № 5/26.09.2023 г.** от заседание на Обществения съвет

УТВЪРЖДАВАМ

СТРАТЕГИЯ И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ФИНАНСИ

В ТРЕТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – САНДАНСКИ

РУМЕН СИДЕРОВ

Директор на Трето основно училище „Христо Ботев“ - Сандански

СТРАТЕГИЯ

за развитие на Трето основно училище „Христо Ботев“ в периода 2023 – 2028 година

Стратегията е одобрена от Обществения съвет (Протокол №5/26.09. 2023г.), приета е с Решение № 45/07.09.2023г., взето с Протокол № 13/07.09.2023 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърден със Заповед №21/27.09.2023 г. на директора.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод

1. Анализ на вътрешните фактори и външните фактори и актуалното състояние на училището
2. Визия за развитието на училището
3. Водещи принципи/ценности за развитие на училището
4. Стратегически цели и специфични за институцията цели
5. Приоритетни области
 - 5.1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване
 - 5.2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците
 - 5.3. осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
 - 5.4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
 - 5.5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
 - 5.6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание
 - 5.7. Приобщаване на деца и ученици
 - 5.8. Противодействие на тормоза и насилието
 - 5.9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование
6. Задачи за постигане на целите

УВОД

Стратегията за развитие на училището се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложи в следните документи:

Нормативни основания за разработване на стратегия за развитие на институцията

1. Правна рамка на ЕС

- 1.1. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 12.02.2001 г. за европейско сътрудничество при оценяване качеството на училищното образование;
- 1.2. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 18.06.2009 г. за приемане на Европейска референтна рамка за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение.
- 1.3. Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот.
- 1.4. Програма „Образование“ 2021-2027 с европейско финансиране.

2. Национална правна рамка

2.1. При разработването на стратегия за развитието си институцията следва да се съобрази с редица национални стратегически документи:

- Национална програма за развитие „България 2030“;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
- Стратегия за възпитателната работа в образователните институции (2019 – 2030 г.)
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030);
- Национална стратегия за детето (2018 – 2030 г.);
- Секторна стратегия за безопасност на движението по пътищата (2021 – 2030);
- Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023 – 2026, приета с Решение № 51 от 23.01.2023 г на Министерския съвет от 26.01.2023 г.;
- Национална програма за закрила на детето (2019 г.);
- Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България;
- Национална квалификационна рамка на Република България;
- Национални програми за развитие на образованието;
- Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО).
- Държавни образователни стандарти

2.2. Стратегията за развитие на училището се разработва в съответствие с изискванията на:

- Закон за предучилищното и училищното образование
- Закон за професионалното образование и обучение
- Закона за закрила на детето;
- Закон за защита на личните данни;
- Закона за защита от дискриминация;
- Закон за семейните помощи за деца;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Държавните образователни стандарти;

- Колективен трудов договор в системата на предучилищното и училищното образование;
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и др.

Стратегията за развитието на Трето основно училище „Христо Ботев“ (Стратегия) определя развитието на училище за периода 2023 – 2028 година и дефинира визия, извежда ключови области на въздействие, водещи ценности за училището, дефинира постижими стратегически и специфични цели и адекватни дейности за тяхното реализиране.

Стратегията е насочена към осигуряване на по-голяма стабилност и предсказуемост за развитието на училището на базата на задълбочен анализ на текущото състояние на институцията и определяне на външните и вътрешните фактори, оказващи ѝ влияние.

Основна цел на предложените интервенции е осигуряване на качествено и приобщаващо образование за всички ученици, възможност за усъвършенстване и развитие на педагогическите специалисти и изграждане на съвременна и адаптирана към образователните потребности среда. Стратегията цели и определяне на ключовите партньор, както и по-ефективното планиране на задачите и ресурсите през следващите 5 години.

Стратегията за развитие на Трето основно училище „Христо Ботев“ за периода 2023 – 2028 г. отразява промените в образователната политика на Република България, но се стреми и към запазване на традиционните ценности и качество на българското образование. При изготвянето ѝ са отчетени динамиката на средата, промените в техниките и технологиите, влиянието на тези промени върху осъществяваното образование и постоянната необходимост от придобиване на нови знания и практически приложими умения.

Изпълнението на предвидените дейности ще подобри качеството на образованието и подкрепата за личностно развитие, ще повиши компетентността на педагогическите специалисти по отношение на иновативните методи на преподаване и оценяване, на приобщаване на учениците със специални образователни потребности и учениците в риск, ще направи училищната среда по-съвременна и безопасна.

Стратегия за развитие на Трето основно училище „Христо Ботев“ е разработена на основание *чл. 263, ал. 1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)* и *чл. 7, ал. 1, т. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор*. В съответствие с разпоредбите на *чл. 263, ал. 4 от ЗПУО* стратегията е насочена към изпълнение на стратегически и специфичните цели в следните приоритетни области:

1. качество на образованието и мерки за неговото повишаване;

2. патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на учениците;
3. осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
4. гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
6. предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;
7. приобщаване на деца и ученици;
8. противодействие на тормоза и насилието;
9. превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

Съгласно чл. 263, ал. 6 от ЗПВО задачите за постигане на целите са планирани по години. Резултатите от изпълнението на задачите се отчитат в края на всяка учебна година.

Седалището на Трето основно училище „Христо Ботев“ е град Сандански, улица „Малашевска“ №4. Училището е общинско. Според вида на подготовка то е неспециализирано, а според етапа или степента на образование е основно от I до VII клас. Училището осигурява общообразователна и разширена подготовка. Създават се условия и за допълнителна подготовка с цел развитието на интелектуално, емоционално, социално, духовно – нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта потребностите и интересите му.

Предимство на училището е целодневната организация на обучение, в която са сформирани 23 групи от I до VI клас. Осигурена е възможност за обедно хранене за всички желаещи ученици.

1. АНАЛИЗ НА ВЪТРЕШНИТЕ ФАКТОРИ (СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ) И ВЪНШНИТЕ ФАКТОРИ (ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ) И АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ

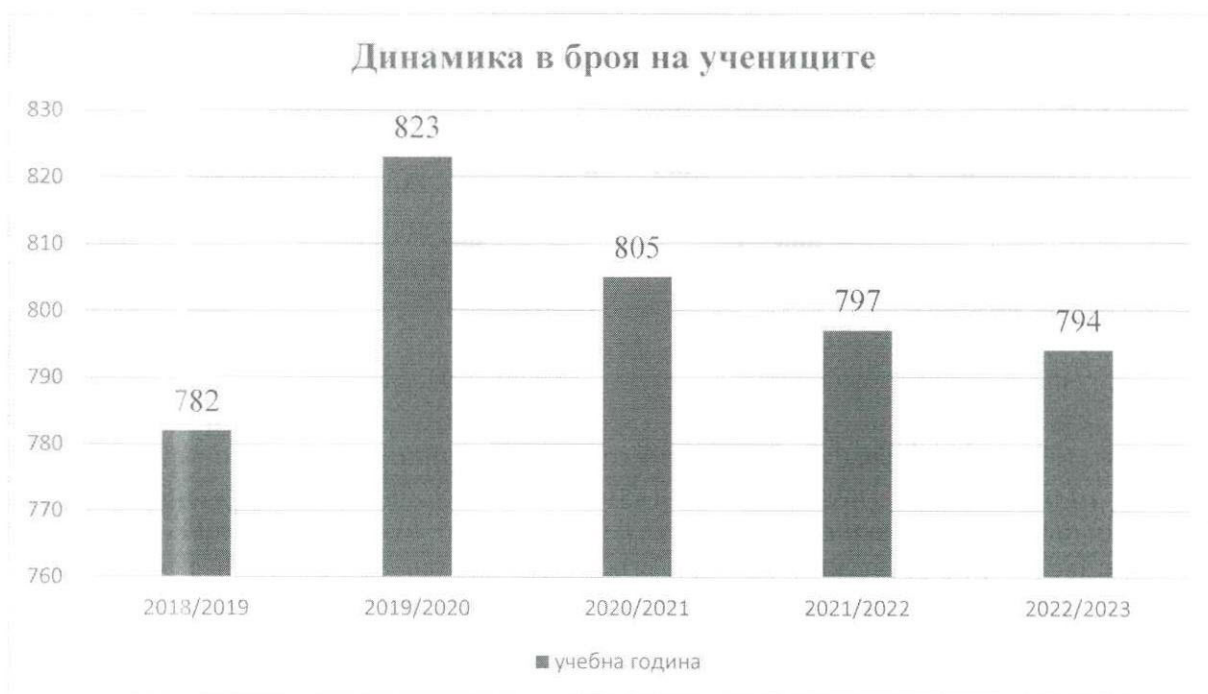
Като част от система училището се влияе от националните и регионални политики в сферата на предучилищното и училищното образование. Влияние върху средата и реализираните дейности оказват различни външни и вътрешни фактори.

Анализът на влиянието на вътрешните и външните фактори на училищно ниво е направен в контекста на историята и развитието на училището, традиционните за училището ценности – осигуряване на качествено образование и подкрепа за развитието на всеки ученик, но и при отчитане на стратегическата рамка за европейско пространство за образование – насърчаване на добрите постижения в областта на основните умения и успешното завършване на образованието от всички ученици, образование за екологичния преход, повишаване на компетентността и мотивацията.

УЧЕНИЦИ

В Трето основно училище „Христо Ботев“ се обучават ученици от I до VII клас. Училището е средишно. Освен деца от града в него учат деца от села от община Сандански. През последните години в резултат на оптимизиране ефективността на учебния труд, подобряване материалната база и дисциплината броят на учениците се задържа на постоянно ниво от около 790 - 800 ученици.

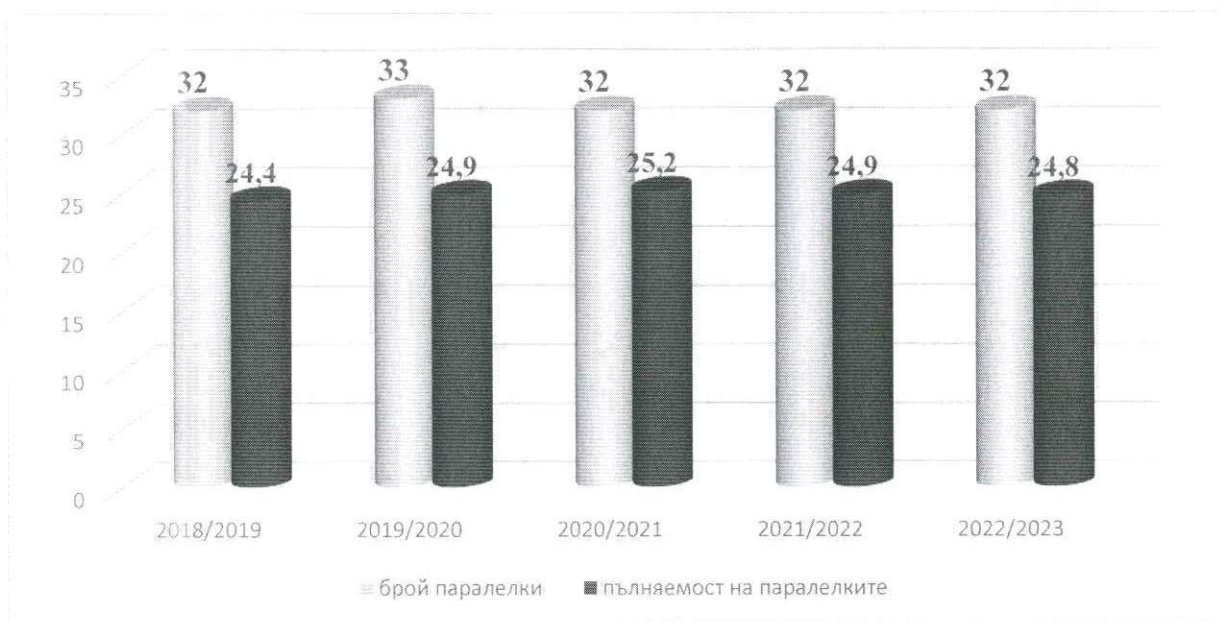
Диаграма №1

ПАРАЛЕЛКИ

В училището има оптимален капацитет за обучение на едносменен режим на 32 паралелки. През учебната 2021/2022 година той е изпълнен на 100%. През последните години пълняемостта на паралелките се запазва от 24,3 до 25,2 ученици в паралелка.

Диаграма №2

ЦЕЛОДНЕВНО ОБУЧЕНИЕ

Силна страна в дейността на училището. Бяха използвани възможностите за финансово обезпечаване и материално оборудване. Броят на учениците посещаващи групите за ЦДО не е падал под 500 ученици в 22-23 групи.

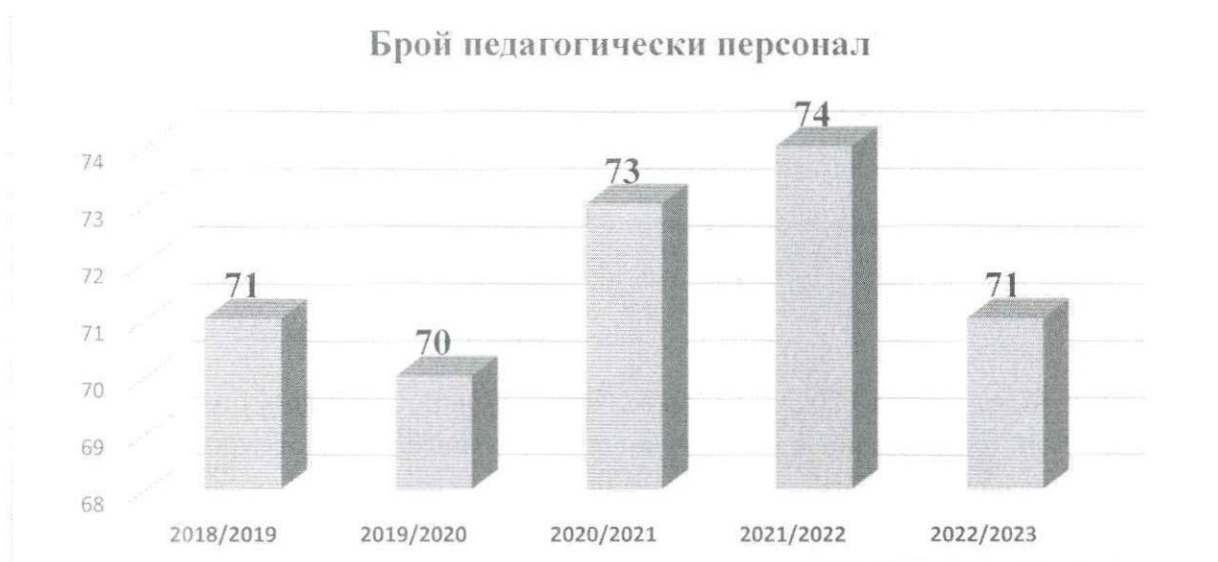
Диаграма № 3

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

В Трето основно училище,, Христо Ботев“ към 01.09.2023 година са 74- учители, в това число - директор, заместник директор по учебната дейност-2. През последните 2 - 3 години продължи обновяването на учителския състав.. Забелязва се една тенденция: много хора с бакалавърска степен , която много често няма нищо общо с педагогиката завършват магистърска степен с насоченост в образованието и търсят развитие като учители.

Диаграма №4

Диаграма №5

Създадени са условия за повишаване на квалификацията на всички педагогически кадри. В последните 2-3 години много от младите учители защитиха успешно V-IV ПКС, а колеги с повече опит и III ПКС. През 2016г. от 63 педагогически специалисти

14 са имали присъдена ПКС- 22%. Днес от 74 педагогически специалисти, 60 имат присъдена ПКС- 80%.

Диаграма № 6

Силни страни

Неизменен стремеж към осигуряване на качествено образование за всички ученици в училището чрез съчетаване на традиционни и иновативни методи на преподаване, ориентирани към придобиване на компетентности.

Предоставя се подкрепа за личностното развитие и усъвършенстване на учениците чрез всички предвидени възможности – допълнително обучение и консултации, занимания по интереси, преодоляване на обучителните затруднения, кариерно ориентиране, психологическа подкрепа, логопедична работа, ресурсно подпомагане.

Осигурена е възможност на за включване в целодневна организация на учебния ден на учениците от начален и прогимназиален етап. Столово хранене за всички желаещи.

Училището е важна част от живота на общността и е средище за запазване на българската идентичност, история и култура, представени чрез отбелязване на чествания, празници и чрез съхраняване на ритуали.

Изгражда се и се развива у учениците хуманност, граждански екологични и интеркултурни ценности.

Насърчава се здравословния живот и активния спорт и се създават условия за прилагането им в училището. Поддържане и обновяване на спортните площадки, изградена фитнес зала.

Училището развива ученическото самоуправление и партньорствата – активно си сътрудничи с обществения съвет, училищното настоятелство, институциите и неправителствени организации.

Чрез планирането на вътрешно институционална квалификация и обучения от външни организации се дава възможност за постоянното усъвършенстване на педагогическите специалисти в училището.

Предвиждат се средства от издръжката на бюджета на училището и се привлича допълнително финансиране по национални програми („Без свободен час“, „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“, „Заедно в изкуствата и спорта“ и проекти (Еразъм+, „Равен достъп до училищното образование в условията на кризи“, „Подкрепа за приобщаващо образование“) за осигуряване на постоянното модернизиране на физическата среда.

Охранителна система с видеонаблюдение. Гарантиран пропускателен режим.

Постоянно високи резултати на изпитите по НВО за IV клас, които над средния резултат за областта и на национално ниво.

Запазени и развиващи се традиции. Ритуализация на училищния живот.

С осъвременяването на технологичната обезпеченост и въвеждането на нови технологии се осигурява свободен и равен достъп до информацията както за педагогическите и непедагогическите специалисти, така и за учениците.

Ефективно се реализират дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и недопускане на отпадане на ученици през предходните години.

Осъществява се системен контрол върху всички аспекти от дейността на училището.

Комуникацията с родителите се извършва чрез ползване на разнообразни канали.

Дейностите се популяризират в местните медии и социалните мрежи.

Отоплителна система с котли на природен газ.

Финансовите ресурси се използват ефективно и целесъобразно.

Слаби страни

Съпротива от педагогически специалисти да променят методите на преподаване, която се налага с промяната на националните и регионални приоритети.

Недостатъчни умения на част от учителите за използване и създаване на дигитално учебно съдържание.

Неприлагане в достатъчна степен и на новостите в образователната система в дейностите в училището.

Непостоянните резултати от външните оценявания на учениците от VII клас.

Затруднена комуникация между участниците в образователния процес – ученици, учители и родители и недостатъчната им ангажираност с проблемите в училище.

Недостатъчна заинтересованост на част от родителите.

Недостатъчно познаване на нормативната уредба и пропуски в познаването на учебните програми от част от участниците в образователния процес.

Недостатъчни компетентности на педагогическите специалисти за справяне с ниската мотивация на част от учениците.

Липса на помещения, в които да се изградят STEM център и кабинети по учебните предмети.

Недостатъчни средства за саниране на сградата и за подобряване на енергийната ефективност.

Липса на достъпна архитектурна среда.

Възможности

Превръщане на училището в културно средище за общността.

Осигуряване на възможности за изява на учениците чрез популяризиране и включване в различни инициативи и състезания на училищно, регионално и национално ниво.

Популяризиране на добри модели и постижения на учениците и педагогическите специалисти.

Използване на разнообразни възможности, включително по програми и проекти, за продължаваща квалификация на педагогическите специалисти.

Мотивиране на учителите за квалификация и промяна на методите на преподаване за диференциация на преподаването и ориентиране към потребностите на учениците.

Намаляване на агресията и неприемливото поведение на учениците чрез участие в инициативи.

Използване на техниките и технологиите за мотивиране и привличане на учениците.

Развитие на нови партньорства със заинтересовани страни. Привличане на успешни бивши ученици в подкрепа на училищни каузи.

Сътрудничество с институциите, осигуряващи подкрепа за личностно развитие, в това число и кариерно ориентиране.

Повишаване на социалната отговорност на училището чрез активно включване в каузи на учениците, педагогическите и непедагогическите специалисти.

Прецизиране на документацията, изготвяна на училищно ниво.

Мотивиращо използване на системата за оценяване на постигнатите резултати от труда на педагогическите специалисти и допълнителното материално стимулиране на педагогическия и непедагогическия персонал.

Подобряване на образователната среда чрез участие в различни национални програми и проекти, както и чрез дейностите по инвестиционните проекти и процедури в План за възстановяване и устойчивост.

Поетапно изграждане на елементите на достъпна архитектурна среда.

Подобряване на спортната инфраструктура.

Включване в национални програми и проекти.

Заплахи

Намаляване на броя на учениците вследствие на демографски процеси и миграция.

Постоянно увеличаващата се средна възраст на педагогическите специалисти в училището и липса на правоспособни и квалифицирани педагогически специалисти по математика, информационни технологии и природни науки.

Намалена академична и методическа подготвеност на завършващите педагогически специалисти.

Спад на мотивацията и амбицията на учениците.

Недостатъчен авторитет на професията „учител“ за част от учениците и родителите им.

Слаба заинтересованост на част от родителите от образованието на децата им и от осъществяваните дейности и инициативи в училището.

Увеличаване на броя на учениците, които се отглеждат от роднини или в непълни семейства.

Увеличаване на липсата на принадлежност у учениците.

Ограничаване на възможностите за допълнително финансиране на образователните институции и преразпределение на финансиране от второстепенния разпоредител с бюджет.

Липса на достатъчно финансиране във връзка с повишаването на цените на енергоносителите.

Ограничаване на собствените приходи и приходите от дарения на училището.

Затруднения при планиране на финансови ресурси, поради разминаване на учебна и финансова година.

Проблеми, произтичащи от невъзможността за директно кандидатстване като бенефициент на средства за сградния фонд.

Внезапна поява на кризи.

Извод

Извършеният SWOT анализ показва, че въпреки подобряващата се материална среда продължаващата квалификация на педагогическите специалисти и усъвършенстване на методите на преподаване, съществуват възможности за повишаване на качеството на осъществяваното образование и предоставяната подкрепа за личностно развитие на учениците.

Изграждането на сплотена училищна общност ще повлияе положително на проблеми, свързани с мотивацията, екипната работа, отсъствията, образователните резултати.

Нормативната уредба посочва родителя като равностоеен участник в образователния процес, но все още привличането и ефективното сътрудничество с част от родителите е предизвикателство пред екипа.

Успешен подход за решаване на възникващите проблеми е търсенето на сътрудничество в училището и извън него със заинтересованите страни и обществените организации.

2. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО

Осигуряване на качествено образование и подкрепа за развитието и успеха на всеки ученик в сътрудничество с родителите, подпомагани от институциите и заинтересованите организации. Запазване на традиционните ценности и прилагане на образователни методи, които изграждат компетентни млади хора с потенциал за бъдеща реализация в променяща се среда, способни и мотивирани да работят за напредъка на България.

Трето основно училище “Христо Ботев“ е училище, в което постоянно се усъвършенстват професионалните умения на педагозите и е обособена общност от ученици, учители и родители, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешките ценности.

3. Водещи принципи/ценности за развитие на училището

Формулирайки ценностите за развитието на училището ние се водим от принципите на демократичния образователен модел, но едновременно с това се стремим да запазим традициите и качеството на българското образование. Нашите ценности са изградени във времето и са формирани от учителите и учениците.

Ориентираност към личността е нашият водещ принцип. Отчитайки колко уникален е всеки човек ние се стремим да индивидуализираме предоставяното образование и подкрепа и да намерим път към всяко дете.

Равен достъп за всеки ученик, като се осигури качествено образование, отговарящо на нуждите и способностите му.

Взаимно уважение, равнопоставеност и лична свобода са основа на отношенията и действията на всички членове на училищната общност. Ние вярваме, че свободата се осъществява в рамките на ненарушаване на чуждите права и неприкосновеност и трябва да гарантира собствената и чужда безопасност.

Естественният стремеж за учене е заложен у всеки човек и се проявява в условия на свобода, а училището трябва да я осигури и гарантира за учениците.

Плуралистично учене – ние вярваме, че човек учи отвсякъде, по всяко време и по различни начини. Това определя разнообразието от средства и методи, които прилагаме, за да постигаме образователните цели, които си поставяме. Етап от пътя към е личният опит и грешката, които се допускат в процеса на учене.

Училището подкрепя, развива и стимулира **сътрудничеството между учениците**, а не конкуренцията на всяка цена между тях.

Въвеждане на нови техники и технологии, което ще даде възможност за прилагане на разнообразни методи на преподаване, ще направи процеса на учене по-динамичен и ще направи учениците активни участници.

Запазване на традициите е важно за нас, защото ние вярваме, че пазейки ценностите, уменията и практиките, които отразяват същността ни, можем да стигнем навсякъде, без да загубим себе си и пътя.

4. Стратегически цели и специфични за институцията цели

4.1. Повишаване на качеството на предоставяното образование, формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа в променяща се среда

Ориентация на осъществяваното образование към придобиването на ключови компетентности.

Повишаване на резултатите от обучението на учениците.

Подобряване на резултатите на училищно ниво на външните оценявания.

Осигуряване на възможност на учениците за участие в олимпиади и състезания.

Осигуряване на целодневна организация на учебния ден за учениците в начален и прогимназиален етап.

4.2. Осигуряване на условия за подкрепа и личностна изява на учениците

Насочване на осигуряваната подкрепа към специфичните образователни потребности на учениците.

Предоставяне на възможност за изява на учениците чрез включване в различни дейности по интереси.

Дейности за подкрепа на талантиливи ученици за участие в олимпиадите и състезанията.

Осигуряване на качествено допълнително обучение на нуждаещите се ученици.

Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.

Кариерно консултиране на учениците при завършването на степен или етап.

Създаване на подкрепяща среда и подобряване на достъпността на архитектурна среда.

4.3. Осигуряване на квалификация на педагогическите специалисти, подпомагаша адаптацията им към промените в училищното образование

Включване на педагогическите специалисти в обучения за активни методи на преподаване.

Обучения за подобряване на дигиталните компетентности.

Квалификация на педагогическите специалисти за прилагане на иновативни методи на преподаване.

Обучение за STEM преподаване.

Квалификация за осъществяване на педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие.

Включване на ръководния екип в иновативни методи за управление на училището. :

Планиране, реализиране и документиране на квалификационната дейност за педагогическите специалисти на вътрешно институционално ниво:

Проучване на нагласите и потребностите от квалификация на персонала в училище и провеждане на ефективни обучения с доказан резултат съобразно придобитите нови компетентности.

Утвърждаване на наставничеството.

Насочване повишаването на квалификацията на конкретния педагогически специалист към напредъка на учениците, както и към подобряване на образователните им резултати.

Отчитане на резултатите от проведената квалификационна дейност: мултиплициране и практическо приложение на добрия педагогически опит, получен по време на квалификационната дейност.

Увеличаване носителите на професионално-квалификационни степени, на образователно квалификационна степен „магистър“

Споделяне на ефективни практики :

- изграждане на механизъм за популяризиране на добрия педагогически опит.
 - споделяне на резултатите от обученията
 - споделяне на добрите педагогически практики и взаимните посещения на часовете на учителите и учителите на групи на ЦДО – всеки да представи поне по един урок (самоподготовка, занимание по интереси) пред своите колеги;
- 3.4. Повишаване резултатите на учениците по български език, литература и подобряване четивната грамотност и презентационни умения на учениците

4.4. Прилагане на иновации в осъществяваните образователни дейности и изграждане на съвременна среда

Въвеждане на иновативни педагогически практики за повишаване на осъществяваното образование.

Прилагане на иновативни методи за придобиване на умения за професионална и житейска реализация.

Осъществяване на партньорства с училища, развиващи и прилагащи иновации.

Изграждане на иновативна физическа среда и адаптирането ѝ към прилагането на иновативни методи.

4.5. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците

Патриотично възпитание и формиране на национално самосъзнание.

Формиране на общочовешки ценности и европейска принадлежност.

4.6. Модернизиране на средата, техниките, технологиите и използваните дигитални ресурси

Модернизиране на средата в съответствие със съвременните изисквания за компетентностно ориентирано образование.

Оборудване на класните стаи и кабинети за прилагане на дигитални ресурси в обучението и внедряване на нови дигитални технологии.

Модернизиране на спортната инфраструктура на училището.

Изграждане на STEM център и STEM кабинети, БОКС(високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи).

Участие по програми и проекти за модернизиране на физическата среда в училище.

4.7. Превенция и намаляване на агресията и тормоза, недопускане на дискриминация и форми на неприемливо поведение от учениците

Оказване на психологическа и педагогическа подкрепа за учениците и родителите.

Включване на учениците в дейности за намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

Споделяне на успешните училищни политики за превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

4.8. Създаване на сплотена училищна общност и развитието ѝ във времето

Подобряване на взаимодействието с родителите и привличането им като активен участник в образованието на децата им.

Дейности за изграждане на активен ученически съвет.

Ефективно сътрудничество с общественния съвет и училищното настоятелство.

Осъществяване на партньорства с неправителствени организации и културни институции.

4.9. Гражданско, здравно и екологично възпитание и дейности за устойчиво развитие

Обучение, ориентирано към формиране на знания и умения за здравното образование и здравословното хранене.

Обучение по безопасно движение по пътищата и за защита от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Изграждане на екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци.

Придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие.

Развитие на физическа активност и различни видове спорт.

5. Приоритетни области

5.1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване

Стратегическа цел на училището е повишаване на качеството на предоставяното образование. За реализацията на тази цел са разработени мерки, съобразени със спецификата на институцията. Мерките целят непрекъснато подобряване на условията и разработване на ефективна училищна система за осигуряване на качеството на образованието.

Предвидените мерки са съобразени с принципите и изискванията към институциите за усъвършенстване на процесите за управление на качеството, с националните и регионалните приоритети и със *Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)*.

При изготвянето на мерките е следван подход, при който са оценени благоприятстващите фактори и резултатите на различни нива. За да бъде ефективен моделът ще бъде следван цикличен подход със следните фази: планиране на мерки и дейности, изпълнение, проверка на постигнатите резултати и корекционни действия по отношение на мерките и дейностите за тяхното изпълнение.

Качеството на образованието в училище се осигурява при спазване на следните **принципи**:

1. Подход, ориентиран към постигане на образователни резултати;
2. Фокус върху потребностите и възможностите на учениците;
3. Постоянство на целите на училището;
4. Лидерство;
5. Предоставяне на възможности за развитие и участие на учениците и педагогическите специалисти;
6. Непрекъснато обучение, иновации и усъвършенстване;
7. Развитие на партньорствата;
8. Приемственост на политиките и постиженията;
9. Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
10. Социална отговорност

Целите, които си поставяме са:

1. Повишаване на качеството на осъществяваното обучение в училището;
2. Образователен напредък и подобряване на индивидуалните резултати на учениците;
3. Повишаване на резултатите на училището на външните оценявания.

За постигане на целите се реализират **мерки в няколко направления**:

1. Мерки, свързани с педагогическите специалисти:

- 1.1. Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти чрез включване в обучения по приоритетните области и провеждане на вътрешноинституционална квалификация, насочена към качествено образование.
- 1.2. Подобряване на предварителната подготовка на учителите и планирането за учебните часове.
- 1.3. Повишаване качеството на обучение чрез прилагане на различни методи и форми на преподаване с акцент към активно учене и развитие на ключови компетентности.
- 1.4. Използване на различните видове оценяване и разнообразни форми за проверка на компетентностите на учениците.
- 1.5. Развитие на компетентностите за ефективна комуникация с учениците.
- 1.6. Включване на учителите в мрежи за обмен на знания и идеи.
- 1.7. Осигуряване на заместване на отсъстващи учители.
- 1.8. Подобряване на взаимодействието с родителите.

2. Мерки, свързани с учениците:

- 2.1. Превръщане на ученика в активен участник в образователния процес.

- 2.2. Проследяване на процеса на научаване чрез търсене на обратна връзка от учениците във всеки час.
- 2.3. Изграждане на правила в класната стая, които ще дадат възможност за по-ефективна работа и усвояване на учебното съдържание.
- 2.4. Осигуряване на консултации и допълнително обучение на учениците.
- 2.5. Развитие на компетентности в сферата на гражданското, здравето и интеркултурното образование.
- 2.6. Формиране на културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество.
- 2.7. Подкрепа при формиране на инициативност и предприемачество, дигитални компетентности.
- 2.8. Насоченост към формиране на социални умения за общуване, самооценка, самоконтрол, работа в екип.
- 2.9. Проследяване на индивидуалното развитие и постигнатите резултати на всеки ученик.
- 2.10. Намаляване на броя на отсъствията по уважителни и неуважителни причини.
- 2.11. Мотивиране на учениците за участие в състезания, олимпиади и други училищни и извънучилищни инициативи.
- 2.12. Включване на учениците в дейности за целодневна организация на учебния ден.
- 2.13. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности..

3. Мерки, свързани с училището:

- 3.1. Анализ на резултатите от обучението през различните периоди и от външните оценявания.
- 3.2. Подобряване на физическата среда.
- 3.3. Осигуряване на STEM обучение.
- 3.4. Осигуряване на условия за ежедневно използване на електронни ресурси в учебните часове.
- 3.5. Предоставяне на възможности за използване на разнообразни дидактически средства и материали, които да направят образователния процес интерактивен.
- 3.6. Провеждане на пробни външни оценявания за запознаване на учениците с формата на изпитите.
- 3.7. Провеждане на открити уроци.
- 3.8. Предоставяне на възможност за включване в разнообразни форми за извънкласни дейности.
- 3.9. Участие в училищни, общински, национални и международни програми и проекти.
- 3.10. Активно взаимодействие с ученическия съвет, училищното настоятелство, общественния съвет, с неправителствени и културни организации и др.
- 3.11. Ефективна комуникация с родителите.
- 3.12. Контролна дейност с акцент върху педагогическия контрол.

3.13. Повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в образователния процес чрез въвеждане на система от материални и морални стимули.

3.14. Популяризиране на постиженията на учениците и педагогическите специалисти.

Мерките за подобряването на качеството се реализират чрез дейности по оперативните цели.

5.2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците

Патриотичното възпитание е част от процеса за формирането на личността. Ценностната система на човека се изгражда чрез възпитание, възприемане и спазване на обществените норми на поведение. Във време, в което ценностите на много хора са изместени и те няма точни ориентири, ролята на училището за патриотичното възпитание на децата и учениците е още по-отговорна и важна. Патриотичното възпитание е в основата на формирането на национално самочувствие и идентичност.

Безспорен ангажимент на училището е запознаване на учениците с историческите успехи, приноса на българите в науката, в културата и в спорта.

За нас отбелязването на традиционни празници е част от дейностите в началния или прогимназиалния етап. Съществуват училищни ритуали, които се съхраняват и предават.

Аспектите, в които са насочени взаимодействията за патриотично възпитание, са част от възпитателната стратегия:

- Формиране на позитивно отношение към историята на българската нация на базата на историческо знание и уважение към традиции, ритуали и обичаи;
- Формиране на национално самосъзнание, национална идентичност, национално самочувствие, национална гордост, национално достойнство;
- Информиране за научните, културните и спортните постижения на представители на българската нация;
- Участване в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование;
- Организиране и провеждане на дейности по посока на взаимодействие между националната и европейската идентичност.

Голяма част от тези взаимодействия се осъществяват в общообразователните учебни предмети, като това е най-изразено в обществените науки и гражданското образование. Важна роля за патриотичното възпитание има и часът на класа. Посещенията на кино, театър и спортни събития са част от стимулиращите мерки за учениците и отговорност на класните ръководители е тези възможности да бъдат пълноценно оползотворявани.

Патриотичното възпитание е част от времето за проектни и творчески дейности за учениците от I до III клас. Дейности с такава насоченост се планират при организирането на училищните екскурзии, провеждани в учебно и извънучебно време. Искаме нашите ученици да опознаят красотата на България, да посетят най-важните

географски, исторически и културни забележителности и да видят многообразието на родината ни.

Посещението на географски, исторически и културни забележителности е само част от дейностите за формиране на национална принадлежност и гордост. В това отношение националните програми с модули, свързани с темата, са от изключителна важност и увеличават капацитета на училището за постигане на резултати в областта.

В проектните дейности също се поставя акцент на патриотичното възпитание. Включването по европейски програми дава възможност да представим нашата идентичност, култура, история и постижения на нашите партньори, но и да се запознаем с характерното за техните страни. Вярваме, че само ако познаваме добре собствената си идентичност, бит и традиции можем да оценим кои сме в същност и да бъдем достойни европейци.

За осъществяването на патриотичното възпитание училището си сътрудничи с Регионалното управление на образованието, общинската администрация, училища партньори, културни институции и спортни клубове, както и с отделни личности.

5.3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности

Физическата активност, здравето и качеството на живот са тясно свързани. Важната роля, която физическата активност има за цялостното влияние върху живота и здравето на човека, се отчита на национално и европейско ниво.

Традиционно децата и учениците участват в различни видове физическа активност – играят игри и практикуват различни спортове. През последните години новите модели на развлечение (компютри, мобилни устройства, социални мрежи) все повече набират популярност. В резултат от това физическата активност на младите хора спада и голяма част от тях имат наднормено тегло или дори затлъстяване.

Като ключов участник при определянето на политики в сферата на здравеопазването и здравословния начин на живот Световната здравна организация препоръчва най-малко 60 минути извършване на физическа активност дневно от децата и младите хора.

Отчитайки времето, което учениците прекарват в училище, осигуряването на физическата им активност е отговорност и основен ангажимент на училището. Нашата цел е осигуряването на възможности за спорт във времето в училище, но и включване в училищни инициативи целящи повишаване нивото на физическа активност извън рамките на учебния ден.

Стратегии за насърчаване на положителното отношение на учениците към физическата активност в училището са:

- Създаване на дейности, свързани с физическа активност, които са забавни и имат за цел учениците да се чувстват добре, да добият увереност и да се забавляват.
- Инициране на дейности, които да провокират учениците да станат по-активни физически и да поддържат тази физическа активност през целия ден, а не само докато са в училище.

- Създаване на среда, в която учениците са насърчавани да развиват своите спортни умения и да постигнат най-доброто, на което са способни.
- Създаване на програми, които да насърчат учениците да станат по-активни физически и да поддържат това през целия ден, а не само докато са в училище;
- Осигуряване на възможности за изпробване на широк набор от дейности, включително такива, които биха били по-приятни за ученици, които не са ориентирани към спорта, напр. танците.
- Оценяване на дейностите, за да се гарантира, че са подходящи за развитието на децата и използват подходящи методи, включително и такива, свързани с отчитане на постиженията и прогреса.

Важно е учениците да бъдат поощрени да поемат отговорност за тяхното участие във физически дейности. Това може да бъде постигнато като им се даде шанс да изберат сами спортните дейности, в които биха искали да участват. Този елемент на избор е изключително важен, за да могат учениците да помогнат в очертаването на техните предпочитания, идентифициране на бариери пред участието им и предлагане на промени, които да повишат и задържат високи нивата на активност. Цел на училищното ръководство е привличане като посредник в дейността на ученическия съвет. С разработването и провеждането на анкети сред учениците от различните етапи и степени ще бъдат идентифицирани интересите им и ще се направят съответните стъпки за развитие на предпочитаните от тях спортни дейности.

Не на последно място училището си поставя за цел да поддържа безопасни и модерни физкултурен салон, площадки и спортни съоръжения. Отчитайки бързото амортизиране на спортните зони и уреди наш приоритет е отделяне на финансиране от бюджета на училището, но и постоянно търсене на допълнително финансиране по национални и регионални програми и проекти за поддържане на спортната инфраструктура.

5.4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно

използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

- изграждане на автономна личност, която отстоява общочовешките ценности, демократичните принципи и човешките права, познава институциите на демократичното общество, приема различията, цени своята културна идентичност, взема самостоятелни решения и носи отговорност за тях;
- функциониране на училището като институция, възпитаваща в демократични ценности, насърчаваща инициативност, отговорност, солидарност, утвърждаваща устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от агресия, изграждаща и поддържаща позитивен психологически климат и създаваща позитивна образователна среда за диалог.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализира:

- интегрирано в обучението по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие – в часа на класа, в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден, в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие, в извънкласни и извънучилищни форми на работа, включително по програми и проекти;
- чрез самостоятелен учебен предмет гражданско образование.

Задачите, които си поставя училището при реализирането на дейностите са изграждане на общност, патриотично възпитание, възпитание в дух на толерантност и интеркултурен диалог, изграждане на здравна култура, екологично възпитание и познаване на принципите на устойчивото развитие, развитие на финансовата и финансовата и правната грамотност на учениците, превенция на насилието.

Важно за гражданите на XXI е да познават основните човешки права и свободи, да познават институциите и дейността им, както и основните механизми, по които съвременната демокрация функционира. За активните хора е важно да могат да формират мнение на базата на обективна информация, от която да отсеят фалшивите новини, които ежедневно ни заливат. Това от своя страна е свързано с умения като логическо и критическото мислене, които училището трябва да развива. Важен елемент от възпитаването на гражданска активност е предприемането на действия за решаването на проблеми в обществото, изразяващо се както във включването в инициативи, така и в организирането им. По този начин се възпитава и изгражда индивидуална отговорност за нашия собствен живот и промяната на средата около нас.

Поставяме акцент и върху безопасността на движението по пътищата и действия при бедствия и аварии и оказване на първа помощ, защото развитието на тези базови умения прави учениците по-съпричастни и отговорни, но в критична ситуация може да се окаже умение, което спасява човешки живот.

Оперативните цели, които училището определя като водещи за осъществяването на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, са:

- Възпитаване на гражданска активност и толерантност;
- Безопасно движение по пътищата и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
- Екологично възпитание и изграждане на здравна култура.

5.5. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Дейности за предотвратяване на отпадането на ученици се осъществяват в училището в продължителен период от време, но през последните години училището изгражда последователна политика за постигане на максимален обхват и ефективно включване на учениците в образователния процес.

Процесът обхваща различни аспекти от функционирането на институцията и изисква целенасочени усилия от всички педагогически и непедагогически специалисти. Целите, които си поставихме с влизането в сила на *Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст* и които продължаваме да поддържаме са:

Създаване на добри условия и организация на образованието на учениците, подлежащи на задължително училищно образование. Съвременната и подкрепяща физическа среда е от важно значение учениците да се чувстват комфортно и институцията да бъде не само място, където те учат, но и за отдых и за социални контакти. Да направим училището привлекателно за нас не е клише, а цел, която допринася за приобщаването на учениците.

Без съмнение друга не по-малко важна част от дейността е **планирането и реализацията на дейности за подкрепа за личностно развитие** на учениците. Най-непосредственото е сформирането на различни клубове по интереси. Процесът се предхожда от провеждане на анкети относно предпочитанията и талантите на учениците. Стремим се да оползотворим всички съществуващи възможности за организиране на дейности по интереси, които се финансират както от бюджета на училището, така и по програми и проекти. Особено важно е включването в такива клубове на учениците с ниска мотивация, които по-често се превръщат в аутсайдери и отпадат от образователната система. Организирането и провеждането на дейности в извънучебното време също влияе положително на връзката с училището.

Изграждането на ефективни модели на взаимодействие между училището и семействата за активно включване в процеса на образованието на родителите също

допринася за ограничаването на негативните процеси, водещи до отпадане на ученици. Въпреки че понякога комуникацията е много затруднена, спазването на принципи като уважение към всеки родител, независимо от различните гледни точки и социален статус, постоянна връзка и информиране относно развитието на детето му, създаване на условия за участието на родителя в различни образователни взаимодействия – образователни, спортни, екологични, културни дейности, екскурзии, дейности за кариерното ориентиране и други.

За да се гарантира успеха на дейността по обхващане, включване и предотвратяването на отпадането е важно **сътрудничеството с институциите, които имат непосредствени ангажименти по Механизма**, но и с организации, които могат да повлияят на ученика, семейството или обкръжението му. Съвместни дейности с регионалното управление на образованието, община, районното управление към МВР, дирекция „Социално подпомагане“ са необходими във всеки случай, когато мерките на училищно ниво не водят до подобряване на посещаемостта. Партньорства с читалището и библиотеката, спортни клубове, културни институции, неправителствени организации и фирми също са важни за въздействие върху учениците с ниска мотивация.

Процесът на проследяване на посещаемостта е важен за своевременното идентифициране на проблем за конкретен ученик. Съществуващата практика за ежедневно контролиране от класните ръководители и своевременно уведомяване на педагогическия съветник за изясняване на причините за отсъствие на ученик, за когото не е подадена предварителна информация, дава възможност за адекватна и навременна реакция от училището и семейството и не позволява възникнал проблем да ескалира.

Ролята, която **класните ръководители** имат за предотвратяването на проблемната посещаемост, а оттам и за риска от отпадане, е безспорна, тъй като те са хората, които най-често и непосредствено комуникират с учениците от паралелката и родителите. Те първо могат да установят зараждането на проблем и да приложат адекватните мерки за решаването му.

Предприемането на своевременни действия за преодоляване на проблемното поведение на ученици, включително налагане на санкции, също има своето въздействие за ограничаване на отсъствията.

За осъществяване на дейностите по механизма на училищно ниво е определен **представител в екипа за обхват** за района, в който се намира училището. Негов ангажимент е иницирането на действия на включените в екипа участници от различни институции, в зависимост от конкретния случай. На училищно ниво е определен и администратор за работа с Информационната система за реализация на механизма „Посещаемо и безопасно училище“, който проследява данните за учениците в риск и тези, за които следва да бъдат предприемани действия от екипа за обхват. Администраторът отразява с системата данните от извършените обходи и определените мерки.

Създаването на организация и осъществяването на контрол от страна на училищното ръководство по изпълнение на функциите на педагогическите и непедагогическите специалисти във връзка с ограничаване на отсъствията и

предотвратяване на отпадането е от ключово значение за успешното осъществяване на дейността.

В зависимост от причините за проблемна посещаемост, риск от отпадане или отпадане от образователната система на учениците се предприемат мерки, насочени към:

- Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез дейности за приобщаване на учениците с проблемна посещаемост, от непълни семейства, от уязвими групи или със специални образователни потребности.
- Осъществяване на връзки с родители на учениците, които се отглеждат от бабите и дядовците си, и информирането им за образователни или поведенчески проблеми.
- Мотивиране на децата, чиито родители не са ангажирани в достатъчна степен с образованието им, да посещават дейности за целодневна организация на учебния ден.
- Предоставяне на финансово или друго материално подпомагане на ученици от социално слаби семейства.
- Сътрудничество с отдел „Закрила на детето“ в случай на установен риск за ученик.

5.6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание

Предоставянето на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик е регламентирано в *Закона за предучилищното и училищното образование*. Осигуряването на равни възможности на децата и учениците е във фокуса на стратегическите документи в сферата в т.ч. и чрез приетата през 2022 г. *Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030)*.

В училището е създадена среда, в която безпроблемно общуват представители на различни култури. Интеркултурно образование се осъществява във всички видове училищна подготовка по учебните предмети, както и в часовете на класа. Изграждат се положителни нагласи към включващо обучение в участниците в образователния процес – учители, ученици и родители.

Осигуряването на качествено образование, съобразено с интересите и индивидуалните потребности, и възможност за личностна и професионална реализация независимо от произхода на учениците, е осмислена цел на училището. **Принципите**, които са водещи за дейността в Трето основно училище „Христо Ботев“ са:

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Равен достъп до образование и приобщаване на всеки ученик;
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.

Реализацията на принципите се осъществява чрез дейности по **оперативните цели**:

- Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.
- Осъществяване на интеркултурно образование.

За реализирането на тези цели училището търси подкрепата на семействата, на институциите и на различни неправителствени организации.

5.7. Приобщаване на деца и ученици

Интеграцията и приобщаването са важен аспект от образователните политики на Европейския съюз, както и от националните стратегическите и нормативните документи в сферата на предучилищното и училищното образование. *Законът за предучилищното и училищното образование* регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование.

Наредбата за приобщаващото образование определя приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), приета през 2021 г., е синхронизирана със стратегически документи на глобално и европейско ниво и представя визия за висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене. В нея са поставени цели за приобщаване на всеки етап от образованието, свързани с:

- Прилагане на приобщаващи модели за адаптация и плавен преход между отделните етапи и степени на образование;
- Използване на образователни платформи и споделяне на ефективни модели в подкрепа на висококачествено и приобщаващо образование и обучение;
- Системно кариерно ориентиране и консултиране на учениците във всеки един етап на обучение за откриване на професионалните им интереси.

Ефективното включване, трайното приобщаване и образователната интеграция е и една от приоритетните области на Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България.

Основна цел на осъществяваното образование е интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Отчитайки стратегическите и нормативните регулации, целите, които си поставяме на училищно ниво, са:

- Индивидуализация на осъществяваното образование в съответствие с образователното равнище и потребностите на учениците;
- Своевременно установяване на обучителни затруднения и адекватна интервенция на педагогическите специалисти за преодоляването им;
- Развитие на потенциала за личностно развитие на всеки ученик, както и успешна реализация и социализация;
- Приобщаване на ученици с поведенчески отклонения и разстройства.

Осигуряваната подкрепа е обща и допълнителна.

Осигурявана **общата подкрепа** за личностно развитие включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети;
- допълнително консултиране по учебни предмети;
- кариерно ориентиране на учениците;
- занимания по интереси;
- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- осигуряване на общежитие;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- дейности за превенция на обучителните затруднения;
- логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания. Тя включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика.

За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в училището работят психолог, педагогически съветник, логопед и ресурсни учители. При необходимост училището осигурява необходимите специалисти за осъществяване на допълнителната подкрепа от други институции в сферата на предучилищното и училищното образование.

Екипът за подкрепа за личностно развитие идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване. Извършва се оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика. Екипът извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай. Обучението на ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител съобразно потребността на ученика.

За осъществяване на процеса на приобщаване на учениците училището участва и по национални и програми и проекти, реализиращи дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

5.8. Противодействие на тормоза и насилието

Механизмът за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование (наричан по-нататък за краткост „Механизъм“) дава дефиниции на понятията „тормоз“ и „насилие“, характеристиките им и разликите между тях и признаците, по които да бъдат разпознати проявленията им.

За противодействие на тормоза и насилието училището изгражда цялостна политика, елементи от която са подкрепата за личностно развитие на детето и ученика, изграждането на позитивен организационен климат, утвърждаването на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност. В съответствие с Механизма се стремим към изграждането на сигурна образователна среда, базирана на следните принципи:

1. Изграждане на позитивна култура и климат, които:
 - 1.1. приемат различието и разнообразието и се базират на принципите на приобщаващото образование;
 - 1.2. дават възможност за развитие на сигурна среда, в която учениците открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието;
 - 1.3. насърчават взаимоотношения на уважение сред цялата общност;
2. Ефективно лидерство.
3. Прилагането на цялостен институционален подход.
4. Споделено разбиране за насилието и тормоза и последиците.
5. Подкрепа и мотивиране на децата и служителите, в т.ч. информиране, обучение, консултиране, супервизия и изграждане на капацитет за справяне с насилието.
6. Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информиране), които:
 - 6.1. развиват емпатия, уважение и резилианс сред децата;
 - 6.2. ясно адресират агресивно поведение;
 - 6.3. изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие.
7. Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз.
8. Координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда.
9. Партньорство с родителите.
10. Непрекъсната оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

В съответствие с Механизма със заповед на директора на училището е създаден **координационен съвет** в състав:

Председател:

Андон Граматиков - ЗДУД

Членове:

1. Николай Туджаров - педагогически съветник;
2. Марияна Темелкова – старши начален учител.

При постъпването си в институцията педагогическите специалисти и останалите служители се запознават с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, като при възникване на въпроси относно прилагането му в училището се консултират с педагогическия съветник.

В съответствие с Механизма със заповед на директора на училището е създаден **координационен съвет**. Съветът отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза.

Изготвената **оценка на ситуацията** съдържа описание доколко страните са запознати с темата за насилието и тормоза, какви са видовете насилие и тормоз, колко често се проявяват и какви са местата, на които най-често се случват, кои са участниците, как се е реагирало до момента и какво трябва да се предприеме.

Оценката се организира от ръководството на училището и се осъществява от координационния съвет в началото на учебната година.

Координационният съвет изготвя **план за превенция и интервенция на насилието и тормоза**, който се утвърждава от директора. В плана се очертават **дейности за превенция и интервенция** и сроковете и отговорниците за изпълнението им.

Включването на родителите е важна част от реализирането на цялостната политика и важно условие за нейната ефективност. На училищно ниво се планират разнообразни дейности с партньорството на родителите както за превенция, така и при интервенции в случаи на тормоз и насилие.

В съответствие с Механизма на училищно ниво е обезпечено ежегодно обучение на служителите по теми, свързани с насилието и тормоза, възможност за консултиране с педагогически съветник, информация и материали по темата за насилието и тормоза в училище.

Стратегическа цел на училището е недопускането на случаи на тормоз и насилие в училището. За реализацията на тази цел се следва Алгоритъма за прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Реализацията на Алгоритъма е свързана с изготвянето и ежегодното актуализиране на пакет от документи. Отговорност за организацията на дейността и съществен принос за реализацията имат председателят и членовете на Координационни съвет.

Целта Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции, заложена в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030) дава възможност през периода на действие на настоящата Стратегия приоритетно да бъдат реализирани дейности за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин, квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието, включване в инициативи на регионално и национално ниво за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза, споделяне на успешни

практики с такава насоченост, както и модернизиране на системите за сигурност и контрол на достъпа в училището.

Част от дейностите на училищно ниво се осъществяват при изпълнение на оперативна цел Приобщаване на ученици с проблемно поведение, поведенчески отклонения и разстройства.

Следва да се отбележи, че тематиката за противодействие на тормоза и насилието не може да бъде разглеждана самостоятелно. Дейности за преодоляване на прояви на агресия се реализират и в част от останалите приоритетни области на Стратегията.

5.9. Превенция на риска от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование

Превенцията на риска от ранно отпадане е стратегическа цел в рамковите европейски и национални документи. Отчитайки предотвратяването на отпадането от училище като национален и регионален приоритет, през последните години училището осъществява дейности за превенция на риска от отпадане от образователната система чрез активното участие на педагогическите специалисти и учениците, търсейки подкрепата и сътрудничеството на родителите, институциите и неправителствени организации, с които традиционно си партнираме.

Настоящата визия за превенция на риска от ранно отпадане от училище е естествено развитие на изготвената в предишни периоди училищна програма, конкретизираща ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на *Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013 – 2020)* и *Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020*.

Приоритетна област Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция на *Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)* адресира цели и групи мерки към превенцията на риска и ранното отпадане от образователната система, насочени към учениците и семействата им, но и към развитие на уменията на педагогическите и непедагогическите специалисти в училищата за работа с ученици в риск от отпадане от образователната система.

Целта, която си поставяме, е изграждане на подкрепяща училищна общност, която идентифицира и подпомага ученици, застрашени от отпадане от образователната система. Реализацията на тази цел се осъществява чрез дейности в следните направления:

- Осигуряване на позитивна и подкрепяща образователна среда;
- Повишаване на качеството на осъществяваното образованието;
- Осигуряване на качествено образование за учениците от уязвими групи;
- Повишаване на качеството на образование на учениците със специални образователни потребности;
- Подкрепа на личностното развитие на учениците;
- Кариерно ориентиране и консултиране;

- Активно участие в процеса на образование на родителите;
- Обвързване на осъществяваното образование с възможностите за реализация на пазара на труда;
- Прилагане на модели за ранно идентифициране на застрашени от отпадане от образователната система;
- Развитие на извънкласни дейности и подкрепа на учениците за участие в извънучилищни дейности;
- Насърчаване на партньорствата, обмена на практики и включването в образователни мрежи;

Осигуряване на финансово подпомагане на семейства на социално слаби ученици

План за действие и финансиране за учебната 2023/2024 година
към Стратегия за развитие на Трето основно училище „Христо Ботев“, Сандански

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Приоритетна област 1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване								
Оперативна цел 1.1. Ориентация на осъществяваното образование към придобиването на ключови компетентности								
Провеждане на открити уроци	Не се изисква	-	М. април, ежегодно	Демонстриране на нови методи на преподаване	Брой уроци	Стойност	Стойност	Главният учител
Оборудване на класните стаи и кабинети за прилагане на дигитални ресурси в обучението и внедряване на нови дигитални технологии	Стойност	От бюджета на училището и по НП и проекти	Ежегодно	Улесняване на ползването на електронни ресурси	Брой устройства	Стойност	Стойност	Директорът
Изграждане на училищна STEM център по Инвестиционен проект 1 „STEM центрове и иновации в образованието“ в рамките на Стълб 1 "Иновативна България", Компонент „Образование и умения“ от Националния план за възстановяване и устойчивост	Стойност	Проектно финансиране към НПВУ, компонент Образование и умения	М. септември 2025 г.	Изграждане на физическа среда за преподаване, ориентирано към компетентност и	Брой центрове	0	1	Директорът
Включване на педагогическите специалисти в обучения за иновативни методи на преподаване и оценяване	Стойност	От средствата за квалификация и по НП	През цялата учебна година, ежегодно	Повишаване на квалификацията на	Брой педагогически	Стойност	Стойност	Директорът,

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Обучения за подобряване на дигиталните компетентности на педагогическите специалисти за създаване и работа с електронни ресурси	Стойност	От средствата за квалификация и по НП и проекти	През цялата учебна година, ежегодно	Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти	Брой педагогически специалисти	Стойност	Стойност	Директорът,
Провеждане на вътрешноинституционална квалификация за изграждане на култура на класната стая	Не се изисква	-	М. март 2024 г.	Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти	Брой педагогически специалисти	Стойност	Стойност	Главният учител
Включване на педагогическите специалисти в обучение за STEM преподаване	Стойност	От средствата за квалификация и по НПВУ	М. юни 2024 г.	Изграждане на физическа среда за преподаване, ориентирано към компетентности и	Брой центрове	0	1	Директорът
Осъществяване на целенасочен педагогически контрол, ориентиран към качеството на осъществяваното обучение	Не се изисква	-	Ежегодно, през цялата учебна година съгласно плана за контролната дейност	Установяване на качеството на осъществяваното обучение и при необходимост предприемане	Брой осъществени проверки	Стойност	Стойност	Директорът, заместник-директорът по учебната дейност

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				на корекционни действия				
<i>Оперативна цел 1.2. Повишаване на резултатите от обучението на учениците. Подобряване на резултатите на училищно ниво на външните оценявания</i>								
Осигуряване на подкрепа, насочена към специфичните образователни потребности на учениците	Стойност	По НП и проекти	Ежегодно, през целия период	Подобряване на индивидуалнит е резултати	Процент на включенит е ученици	Стойност	Стойност	Директорът
Включване на учениците в различни дейности по интереси	Стойност	От бюджета на училището и по НП и проекти	Ежегодно, през учебната година	Развитие на интересите и постиженията на учениците	Процент на включенит е ученици	Стойност	Стойност	Директорът
Осигуряване на качествено допълнително обучение на нуждаещите се ученици		От бюджета на училището и по НП и проекти	Ежегодно, през целия период	Подобряване на индивидуалнит е резултати	Процент на включенит е ученици	Стойност	Стойност	Директорът
Провеждане на пробни външни оценявания по БЕЛ и Математика	Не се изисква	-	М. април-май 2024г.	Подобряване на резултатите на НВО	Процент на включенит е ученици от IV, VII клас	Стойност	Стойност	Директорът
<i>Оперативна цел 1.3. Осигуряване на възможност на учениците за участие в олимпиади и състезания</i>								
Дейности за подкрепа на талантиливи ученици за участие в олимпиадите и състезанията	Стойност	От бюджета на училището и по НП	Ежегодно, през учебната година	Подобряване на постиженията на учениците на олимпиади и състезания	Брой включени ученици	Стойност	Стойност	Директорът

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Провеждане на общински кръгове на олимпиадите и състезанията по календара на МОН	Стойност	От бюджета на училището	ежегодно, в съответствие с датите по графика за съответната учебна година	Осигуряване на възможност за изява на талантливите ученици	Брой включени ученици	Стойност	Стойност	Директорът, учителите по съответните учебни предмети
<i>Оперативна цел 1.4. Осигуряване на целодневна организация на учебния ден за учениците</i>								
Осигуряване на целодневна организация на учебния ден за учениците в начален и прогимназиален етап	Стойност	От бюджета на училището	Ежегодно, през учебната година	Подпомагане на подготовката за учебни часове на учениците	Брой включени ученици	Стойност	Стойност	Директорът
Приоритетна област 2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците								
<i>Оперативна цел 2.1. Дейности за формиране на патриотично възпитание</i>								
Участие в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование	Не се изисква	-	Ежегодно, през учебната година	Формиране на национална принадлежност, достойнство и гордост	Брой събития	Стойност	Стойност	Директорът, сформирана училищна комисия
Отбелязване на националния празник, официалните и училищните празници	Не се изисква	-	Ежегодно, през учебната година	Формиране на национално самосъзнание и чувство за принадлежност	Брой събития	Стойност	Стойност	Директорът, сформирана училищна комисия

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
I	2	3	4	5	6	7	8	9
Отбелязване на традиционни празници, ритуали и обичаи	Не се изисква	-	Ежегодно, през учебната година	Формиране на национално самосъзнание и чувство за принадлежност	Брой събития	Стойност	Стойност	Директорът, сформирана училищна комисия
Отбелязване на научните, културните и спортните постижения на представители на българската нация	Не се изисква	-	Ежегодно, през учебната година	Формиране на национална принадлежност, достойнство и гордост	Брой събития	Стойност	Стойност	Директорът, сформирана училищна комисия
Изработване на табла и постери за представяне на научни, културните и спортните постижения на българи	Стойност	От бюджета на училището	Ежегодно, през учебната година	Формиране на национална принадлежност, достойнство и гордост	Брой табла/постери	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник
Оперативна цел 2.2. Дейности за формиране на общочовешки ценности и европейска принадлежност								
Отбелязване на Деня на Европа	Не се изисква	-	9 май, 2024г.	Формиране на европейска принадлежност	Брой събития	Стойност	Стойност	Директорът, сформирана училищна комисия
Организиране на Коледен и Великденски базар	Не се изисква	-	м. декември 2023г., м. май 2024г.	Формиране на етични ценности	Брой събития	Стойност	Стойност	Директорът, педагогическият съветник, ученическият съвет, общественят съвет и

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Включване в благотворителни каузи в подкрепа на лица и организации	Не се изисква	-	Ежегодно	Формиране на етични ценности	Брой събития	Стойност	Неприложимо	Директорът, класните ръководители
Отбелязване на Международния ден на доброто	Не се изисква	-	17 февруари, 2024г.	Формиране на етични ценности	Брой събития	1	1	Директорът, сформирана училищна комисия
Включване на учениците в училищни екскурзии	Не подлежи на планиране	Средства от бюджета на училището, по НП и проекти и лично финансиране	Ежегодно	Запознаване с географски, исторически и културни забележителности	Процент ученици	Стойност	Стойност	Директорът, класните ръководители, общественят съвет и училищното настоятелство
Приоритетна област 3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности								
<i>Оперативна цел 3.1. Изграждане на съвременна спортна инфраструктура</i>								
Оценка на безопасността на спортните площадки и съоръжения	Не се изисква	-	м. септември, ежегодно	Осигуряване на безопасна среда и условия за спорт	Процент съоръжения	Стойност	Стойност	Директорът, училищна комисия
Обновяване на спортните площадки	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	Срок	Осигуряване на условия за спорт и физическа активност на учениците	Процент спортни съоръжения	Стойност	Стойност	Директорът

[illegible]

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Провеждане на Ден на ученическото самоуправление	Не се изисква	-	м. май	Насърчаване на гражданската активност	Брой проведени инициативи	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник, ученическият съвет
Отбелязване на Международния ден на толерантността	Не се изисква	-	16 ноември, 2023г.	Развитие на емпатия	Брой проведени инициативи	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник, ученическият съвет
<i>Оперативна цел 4.2. Безопасно движение по пътищата и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации</i>								
Провеждане на учебна евакуация при симулирано бедствие/инцидент	Не се изисква	-	м. април, 2024г.	Придобиване на практически умения за действия при пожари, бедствия и аварии	Брой евакуации	Стойност	Стойност	Училищната комисия за действие при бедствия
Провеждане на беседи и обучения от органите на районните служби за пожарна безопасност и защита на населението по теми за защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации	Не се изисква	-	През учебната година, ежегодно	Повишаване на познанията на учениците за действия при пожари, бедствия и аварии	Брой проведени беседи и обучения	Стойност	Стойност	Класните ръководители, представители на РС ПБЗН
<i>Оперативна цел 4.3. Екологично възпитание и изграждане на здравна култура</i>								
Включване в инициативи за почистване на градската среда и извънградски райони	Стойност	От бюджета на училището, по проекти	Ежегодно	Екологично възпитание	Брой събития	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник, класните ръководители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Организиране на беседи за разделното събиране и ползата от него	Не се изисква	-	април, 2024 г.	Екологично възпитание	Брой беседи	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник, класните ръководители
Въвеждане на разделно събиране на отпадъци в училището		От бюджета на училището	М. януари, 2024 г.	Екологично възпитание	Брой поставени контейнери	0	Стойност	Директорът на училището, училищното настоятелство
Отбелязване на Деня на Земята	Не се изисква	-	22 април, ежегодно	Екологично възпитание, запознаване с принципите на устойчивото развитие	Брой събития	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник, класните ръководители
Отбелязване на Световния ден за борба с тютюнопушенето	Не се изисква	-	31 май, ежегодно	Превенция на зависимостта от цигари и тютюневи изделия	Брой събития	Стойност	Стойност	Класните ръководители, медицинското лице
Отбелязване на Световния ден за борба със злоупотребата на наркотици	Не се изисква	-	26 юни, ежегодно	Превенция на зависимостта от наркотици	Брой събития	Стойност	Стойност	Класните ръководители, медицинското лице
Провеждане на здравни беседи по различни теми на учениците	Не се изисква	-	През учебната	Повишаване на здравната	Брой здравни беседи	Стойност	Стойност	Класните ръководители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Провеждане на беседи за здравословното хранене	Не се изисква	-	През учебната година, ежегодно	Подобряване на хранителните навици и намаляване на учениците с наднормено тегло и затлъстяване	Брой беседи	Стойност	Стойност	Класните ръководители, медицинското лице
Приоритетна област 5. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст <i>Оперативна цел 5.1. Намаляване на броя на отсъствията по уважителни и неуважителни причини</i>								
Прилагане на модел за задължително предварително информирание на класния ръководител при отсъствие на ученик	Не се изисква	-	През учебната година, ежегодно	Намаляване на отсъствията	Брой отсъствия	Стойност	Стойност	Директорът, класните ръководители
Осъществяване на контрол на медицинските бележки	Не се изисква	-	През целия период	Намаляване на отсъствията по уважителни причини	Брой отсъствия по уважителни причини	Стойност	Стойност	Медицинското лице
<i>Оперативна цел 5.2. Дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст</i>								

[illegible]

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Оперативна цел 7.1. Индивидуализация на осъществяваното образование в съответствие с образователното равнище и потребностите на учениците								
Включване на педагогическите специалисти в обучения, насочени към прилагане на методи за индивидуализация на осъществяваното обучение	Стойност	От бюджета на училището и по НП	През целия период	Повишаване на уменията за осъществяване на обучение в съответствие с индивидуалните потребности и възможности	Процент обучени педагогически специалисти	Стойност	Стойност	Директорът, главният учител
Оперативна цел 7.2. Своевременно установяване на обучителни затруднения и адекватна интервенция на педагогическите специалисти за преодоляването им								
Анализ на входните равнища и установяване на учениците, нуждаещи се от консултации и допълнително обучение	Не се изисква	-	м. октомври, ежегодно	Установяване на учениците, нуждаеща се от обща подкрепа	Брой анализи на училищно равнище	Стойност	Стойност	Директорът
Включване на учениците в консултации за преодоляване на обучителни затруднения	Не се изисква	-	През цялата учебна година, ежегодно	Включване на учениците с образователни дефицити в дейности за преодоляване на обучителни затруднения	Процент на включени ученици с образователни затруднения в дейности за обща подкрепа	Стойност	Стойност	Директорът, учителите по учебни предмети

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Проследяване на образователните резултати и включване на учениците със слаби сročни/годишни оценки или три последователни оценки слаб (2) в допълнително обучение	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	През цялата учебна година, ежегодно	Включване на учениците с образователни дефицити в дейности за преодоляване на обучителни затруднения	Процент на включени ученици с образователни затруднения в дейности за обща подкрепа	Стойност	Стойност	Директорът, учителите по учебни предмети
Изготвяне на оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа	Не се изисква	-	През цялата учебна година, ежегодно	Установяване на потребностите на ученици от допълнителна подкрепа	Процент от учениците, за които е постъпило заявление от родител	Стойност	Стойност	Координаторът по чл. 7 от Наредбата за приобщаващото образование
Изготвяне на план и осигуряване на допълнителна подкрепа за учениците, за които е изготвена оценка от ЕПЛР с предложение за подкрепа	Стойност	Стойност	През цялата учебна година, ежегодно	Преодоляване на установените дефицити на учениците със специални образователни потребности	Процент от учениците, за които е изготвена положителна оценка за	Стойност	Стойност	Директорът, координаторът по чл. 7

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Диагностика на комуникативните нарушения и терапевтични дейности при логопедични нарушения	Не се изисква	-	През цялата учебна година, ежегодно	Терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения	подкрепа за личностно развитие			Логопедите
<i>Оперативна цел 7.3. Развитие на потенциала за личностно развитие на всеки ученик, както и успешна реализация и социализация</i>								
Стимулиране на личностни изяви на ученици чрез включването им в групи за занимания по интереси	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	м.септември	Развитие на личностните и социалните и творческите умения на учениците	Процент от учениците в училището	Стойност	Стойност	Директорът, педагогическият съветник, ръководители на клубове по интереси
Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със специални образователни потребности	Не подлежи на планиране	От бюджета на училището	През цялата учебна година, ежегодно	Подкрепа на учениците със специални образователни потребности	Процент от учениците, за които ЕПЛР е препоръчал ресурсно подпомагане	Стойност	Стойност	Директорът, ресурсните учители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дейности за кариерно консултиране на учениците с акцент към завършващите степен на образование или етап	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	През цялата учебна година, ежегодно	Реализация на учениците в съответствие с интересите и възможностите им	Процент на учениците, завършващи степен или етап	Стойност	Стойност	Директорът, педагогическият съветник
Оперативна цел 7.4. Приобщаване на ученици с поведенчески отклонения и разстройства								
Осъществяване на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение	Не се изисква	-	През цялата учебна година, ежегодно	Преодоляване на агресията и проблемното поведение	Брой осъществени дейности	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник
Включване на учениците с проблемно поведение в спортни клубове и клубове по интереси	Не подлежи на планиране	От бюджета на училището	През цялата учебна година, ежегодно	Преодоляване на агресията и проблемното поведение	Процент включени ученици с проблемно поведение	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник, ръководители на клубове по интереси
Приоритетна област 8. Противодействие на тормоза и насилието								
Оперативна цел 8.1. Прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование								
Запознаване на педагогическите специалисти и останалите служители с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование	Не се изисква	-	м. септември, ежегодно	Запознаване с дейностите за превенция на тормоза и насилието и интервенция	Процент служители в училището	Стойност	Стойност	Директорът

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
I	2	3	4	5	6	7	8	9
Актуализиране на училищните политики в съответствие за противодействие на тормоза и насилието	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Създаване на среда, недопускаща прояви на насилие и тормоз	Брой актуализации	Стойност	Стойност	Директорът на училището
Създаване на Координационен съвет	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Определяне на служители, осъществяващи превенция на тормоза и насилието и интервенция в случаи на проявяването им	Брой заповеди за определяне на състава	-	Стойност	Директорът на училището
Извършване на „оценка на ситуацията“	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Създаване на среда, недопускаща прояви на насилие и тормоз	Брой оценки	Стойност	Стойност	Председателят на координационния съвет
Анализ на резултатите от Координационния съвет	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Създаване на среда, недопускаща прояви на	Изготвен анализ	Стойност	Стойност	Председателят на координационния съвет

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Актуализиране на едногодишния план от Координационния съвет на базата на резултатите от „оценката на ситуацията“, съдържащ дейности за превенция и интервенция	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	насилие и тормоз Създаване на среда, недопускаща прояви на насилие и тормоз	Изготвен план	Стойност	Стойност	Председателят на координационния съвет
- Планиране на конкретни дейности по превенция на ниво клас - Осигуряване на участие на децата в подготовката, организирането и дейностите по превенция - Планиране на конкретни дейности за реализиране на партньорство с родители - Актуализиране на процедури за действие при инциденти, работа по случай								
Актуализиране на Етичен кодекс на институцията	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Създаване на среда, недопускаща прояви на насилие и тормоз	Актуализиран Етичен кодекс при необходимост	Стойност	Не подлежи на планиране	Председателят на координационния съвет

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Актуализиране на правила в Правилника за дейността на училището	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Създаване на среда, недопускаща прояви на насилие и тормоз	Актуализиран Правилник при необходимост	Стойност	Не подлежи на планиране	Директорът, председателят на координационния съвет
Ввеждане на Дневник за случаи на насилие и тормоз за съответната учебна година	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Създаване на среда, недопускаща прояви на насилие и тормоз	Изготвен дневник	Стойност	Стойност	Председателят на координационния съвет
Изготвяне на годишен доклад от Координационния съвет и препоръки за създаване на по-сигурна образователна среда до ръководството на	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Създаване на среда, недопускаща прояви на насилие и тормоз	Изготвен годишен доклад	Стойност	Стойност	Председателят на координационния съвет
<i>Оперативна цел 8.2. Приобщаване на ученици с поведенчески отклонения и разстройства</i>								
Провеждане на вътрешноинституционална квалификация за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците	Не се изисква	-	М. май, ежегодно	Повишаване на уменията на учителите за работа с ученици с поведенчески проблеми	Брой проведени квалификации	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник
Осъществяване на дейности за превенция на агресията и	Не се изисква	-	През цялата учебна	Преодоляване на агресията и	Брой съществени	Стойност	Стойност	Педагогически съветник

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
мотивация за преодоляване на проблемното поведение			година, ежегодно	проблемното поведение	ни дейности			
Включване на педагогически специалисти в обученията за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието;	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	М. май, ежегодно	Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за управление на конфликти	Брой обучени педагогически специалисти	Стойност	Стойност	Главен учител
Включване на учениците с проблемно поведение в спортни клубове и клубове по интереси	Не подлежи на планиране	От бюджета на училището	През цялата учебна година, ежегодно	Преодоляване на агресията и проблемното поведение	Процент включени ученици с проблемно поведение	Стойност	Стойност	Педагогически съветник, ръководителите на клубове по интереси
Модернизирани системи за сигурност и контрол на достъпа в училището	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	М. септември, 2025 г.	Повишаване на сигурността в училището	Модерна зирана система за контрол на достъпа	0	1	Директор

Приоритетна област 9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Оперативна цел 9.1. Целта, която си поставяме, е изграждане на подкрепяща училищна общност, която идентифицира и подпомага ученици, застрашени от отпадане от образователната система								
Своевременно идентифициране на учениците в риск от отпадане по образователни причини	Не се изисква	-	М. септември, ежегодно	Подпомагане на учениците с образователни затруднения, които биха довели до отпадането им от образователната система	Брой проучвания	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник, класните ръководители, учителите по учебни предмети
Включване на учениците от начален и прогимназиален етап в риск от отпадане по образователни причини в групите за целодневна организация на учебния ден	Стойност	От бюджета на училището	М. септември, ежегодно	Подобряване на образователните резултати на учениците	Процент на учениците от начален и прогимназиален етап в риск от отпадане по образователни причини	Стойност	Стойност	Директорът, класните ръководители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
I	2	3	4	5	6	7	8	9
Провеждане на инициативи, насочени към намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	През учебната година, ежегодно	Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини	Брой инициативи	Стойност	Стойност	Педагогическият съветник
Осъществяване на контрол на отразяване на отсъствията	Не се изисква	-	През учебната година, ежегодно	Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини	Брой осъществени проверки	Стойност	Стойност	Директорът и заместник-директорът по учебната дейност
Осигуряване на финансиране за модернизирани и естетизирани на физическата среда	Стойност	От бюджета на училището, по НП и проекти	През учебната година, ежегодно	Подобряване на отношението на учениците към училището	Лева	Стойност	Стойност	Директорът
Сътрудничество с обществения съвет, училищното настоятелство, институции, неправителствени организации и фирми партньори в инициативи за превенция на отпадането от образователната система	Стойност	От бюджета на училището, по НП, проекти и дарения	През учебната година, ежегодно	Привличане на	Брой осъществени инициативи	Стойност	Стойност	Директорът, педагогическият съветник

Планът за изпълнение и финансиране на дейностите за учебната 2023/2024 година, изготвен в съответствие със стратегическите и оперативни цели, определени със Стратегията за развитие на Трето основно училище „Христо Ботев“, Сандански за периода от 2023 до 2028 година, е приет с Решение № 45, взето с Протокол № 13/07.09. 2023 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърден със Заповед № 21/27.09.2023 г. на директора.